

Suvestinė redakcija nuo 2021-12-04 iki 2022-08-23

Įsakymas paskelbtas: TAR 2017-07-26, i. k. 2017-12656

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO
MINISTRAS**

ĮSAKYMAS

**DĖL VAISIŲ IR DARŽOVIŲ BEI PIENO IR PIENO PRODUKTŲ VARTOJIMO SKATINIMO
VAIKŲ UGDYMO ĮSTAIGOSE PROGRAMOS 2017–2023 MOKSLO METŲ STRATEGIJOS
PATVIRTINIMO**

2017 m. liepos 25 d. Nr. 3D-489
Vilnius

Įgyvendindamas 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/791, kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (ES) Nr. 1308/2013 ir (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos, susijusios su vaisių ir daržovių, bananų ir pieno tiekimo švietimo įstaigoms pagalbos programa, 2016 m. balandžio 11 d. Tarybos reglamento (ES) 2016/795, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1370/2013, kuriuo nustatomos su bendru žemės ūkio produktų rinkų organizavimu susijusios tam tikros pagalbos ir grąžinamųjų išmokų nustatymo priemonės, 2016 m. lapkričio 3 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2017/39 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013 taikymo taisyklių, susijusių su Sąjungos pagalba vaisiams ir daržovėms, bananams ir pienui švietimo įstaigoms tiekti, 2016 m. lapkričio 3 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2017/40, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013 papildomas nuostatomis dėl Sąjungos pagalbos vaisiams ir daržovėms, bananams ir pienui tiekti švietimo įstaigoms, ir iš dalies keičiamas Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 907/2017, nuostatas,

t v i r t i n u Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2017–2023 mokslo metų strategiją (pridedama).

Žemės ūkio ministras

Bronius Markauskas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2017 m. liepos 25 d.
įsakymu Nr. 3D-489

VAISIŲ IR DARŽOVIŲ BEI PIENO IR PIENO PRODUKTŲ VARTOJIMO SKATINIMO VAIKŲ UGDYMO ĮSTAIGOSE PROGRAMOS 2017–2023 MOKSLO METŲ STRATEGIJA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2017–2023 mokslo metų strategija (toliau – Strategija) nustato vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos (toliau – Programa) tikslus, naudojamas priemonės tikslams pasiekti, Programos biudžetą ir jos įgyvendinimo pagrindinius principus.

2. Strategija parengta vadovaujantis 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/791, kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (ES) Nr. 1308/2013 ir (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos, susijusios su vaisių ir daržovių, bananų ir pieno tiekimo švietimo įstaigoms pagalbos programa, 2016 m. balandžio 11 d. Tarybos reglamento (ES) 2016/795, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1370/2013, kuriuo nustatomos su bendru žemės ūkio produktų rinkų organizavimu susijusios tam tikros pagalbos ir grąžinamųjų išmokų nustatymo priemonės, 2016 m. lapkričio 3 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2017/39 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013 taikymo taisyklių, susijusių su Sąjungos pagalba vaisiams ir daržovėms, bananams ir pienui švietimo įstaigoms tiekti, 2016 m. lapkričio 3 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2017/40, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013 papildomas nuostatomis dėl Sąjungos pagalbos vaisiams ir daržovėms, bananams ir pienui tiekti švietimo įstaigoms, ir iš dalies keičiamas Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 907/2017, nuostatomis.

3. Strategija sujungia ir tęsia pradėtą veiklą įgyvendinant Vaisių vartojimo skatinimo ugdymo įstaigose programos 2014–2017 mokslo metų strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-250 „Dėl Vaisių vartojimo skatinimo ugdymo įstaigose programos 2014–2017 mokslo metų strategijos patvirtinimo“, ir Pieno vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos įgyvendinimo 2016–2017 mokslo metais strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 3D-370 „Dėl Pieno vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos įgyvendinimo 2016–2017 mokslo metais strategijos patvirtinimo“.

4. Strategija parengta atsižvelgiant į Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrąją programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. V-941 „Dėl Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrosios programos patvirtinimo“, kurios vienas iš siekių yra, kad mokiniai suvoktų sveikos mitybos svarbą sveikatai ir gyvenimo kokybei.

5. Strategija parengta atsižvelgiant į Baltosios knygos dėl Europos strategijos su mityba, atsvariu ir nutukimu susijusioms sveikatos problemos spręsti pagrindines nuostatas, kuriomis siekiama sumažinti netinkamos mitybos, atsvario ir nutukimo sukeltas sveikatos problemas.

II SKYRIUS

BŪKLĖS ANALIZĖ. STRATEGIJOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

6. Vadovaujantis Sveikos mitybos rekomendacijomis, parengtomis Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro, kiekvienas vaikas per parą turi gauti 5 ir daugiau porcijų vaisių ir daržovių, 2–3 porcijas pieno ir pieno gaminių.

7. Vaisių ir daržovių pakankamo kiekio vartojimas yra vienas iš sveikos mitybos esminių elementų. Pasaulio sveikatos organizacijos (toliau – PSO) rekomenduojama vaisių ir daržovių dienos norma vienam asmeniui yra 400 gramų. Daugelyje ES valstybių šio PSO rekomenduojamo vaisių ir daržovių kiekio nesuvartojama. Lietuvoje suvartojama tik apie 260 g.

8. Išsamių duomenų apie vaikų, lankančių ikimokyklinės ugdymo įstaigas ir besimokančių pradinės mokymo klasėse, mitybos įpročius ir suvartojamus vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno gaminių kiekius nėra. 2014–2016 m. buvo atlikti du tyrimai apie vaikų mitybą (Ikimokyklinio amžiaus vaikų, nelankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigų, mitybos ypatumai (2015 m.) ir Bendrojo lavinimo mokyklų 6–7 klasių mokinių mitybos įpročių ir fizinio aktyvumo įgūdžių tyrimas (2016 m.).

9. 2014–2015 m. atlikto ikimokyklinio amžiaus vaikų, nelankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigų, mitybos įpročių tyrimo duomenys parodė, kad kasdien ir kelis kartus per dieną šviežių daržovių vartoja tik apie 60 proc. vaikų, šviežių vaisių ir uogų – 68,5 proc., beveik kas antras ikimokyklinio amžiaus vaikas kasdien vartoja pieno bei pieno gaminius. Nustatyta, kad pieno gaminių (varškės, varškės sūrelių, jogurto ir kt.) vaikai valgo dažniau, palyginti su pienu: kasdien ir kelis kartus per dieną pieno vartoja 41 proc. vaikų, o pieno gaminių – 51,5 proc. vaikų.

10. 2016 m. atlikto bendrojo lavinimo mokyklų 6–7 klasių mokinių mitybos įpročių ir fizinio aktyvumo įgūdžių tyrimas atskleidė, kad:

10.1. kasdien bei kelis kartus per dieną daržoves valgo tik 64,4 proc. mokinių, 27,2 proc. mokinių nurodė, kad daržoves valgo retai – vieną–du kartus per savaitę, o 3,1 proc. – iš viso jų nevalgo;

10.2. 78,2 proc. mokinių pasakė, kad kasdien ir kelis kartus per dieną vartoja pieną ir pieno gaminius;

10.3. mokiniai nepakankamai gerai žino, kokius maisto produktus reikia valgyti kasdien, o kokius rečiau. Tik 73,7 proc. 6–7 klasių mokinių atsakė, kad kasdien reikia valgyti daržoves; tik kiek daugiau kaip kas antras mokinys atsakė, kad kasdien reikia valgyti vaisius (59,7 proc.), 32,4 proc. mokinių – kasdien reikia valgyti pieno gaminius.

11. Analizuojant minėtų tyrimų rezultatus pastebėta, kad didelė dalis vaikų kasdien kelis kartus per dieną valgo sveikatai nepalankius produktus. Tyrimai parodė, kad saldumynus (šokoladą, saldainius, pyragaičius, tortus ir kt.) kasdien kelis kartus per dieną vartoja 28,5 proc. 3–7 metų vaikų ir 51,7 proc. 6–7 klasių mokinių.

12. Remiantis tyrimų rezultatais, galima daryti išvadą, kad ikimokyklinio amžiaus vaikai bei mokiniai valgo per mažai vaisių ir daržovių, visaverčių baltymų turinčių maisto produktų, per daug vartoja saldumynų, saldžiųjų gėrimų, todėl tikslinga vaikų mitybai ir maitinimosi įpročiams skirti daugiau dėmesio, skatinant daugiau vartoti sveikatai palankių produktų, juos renkantis ir kaip pagrindinį patiekalą, ir kaip užkandį. 6–7 klasių mokinių tyrimas parodė, kad mokiniai nepakankamai suvokia mitybos reikšmę, jiems trūksta žinių apie sveikatai palankius produktus.

13. Moksliniais tyrimais įrodytas ryšys tarp mitybos ankstyvame amžiuje ir sveikatos vyresniame amžiuje, todėl kuo anksčiau pradedami ugdyti vaikų sveikos gyvensenos ir sveikos mitybos įpročiai, tuo efektyviau galima užtikrinti gerą jų augimą, vystymąsi bei aukštesnę gyvenimo kokybę jiems suaugus. Todėl sveikos mitybos įpročių formavimas jauname amžiuje yra labai svarbi sveikatos stiprinimo ir ligų profilaktikos priemonė.

14. Nustatyta, kad vaikams augant, mažėja tėvų vaidmuo pasirenkant palankius sveikatai maisto produktus, todėl jaunesniame vaikų amžiuje tiek tėvai, tiek pedagogai daro didelę įtaką vaikams, ugdant jų gyvensenos įpročius ir pratinant sveikai maitintis.

15. Strategijos tikslas – padidinti suvartojamų vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno gaminių dalį vaikų mityboje ir įdiegti vaikams supratimą apie vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno gaminių vartojimo teigiamą poveikį sveikatai.

16. Vaikų sveikos mitybos ugdymo vizija – kiekvienas vaikas suvokia sveikos mitybos naudą ir reikšmę sveikatai ir gyvenimo kokybei, sugeba atskirti ir renkasi sveikatai palankius produktus, supranta vaisių, daržovių ir pieno reikšmę mityboje.

17. Įgyvendinant šį tikslą, keliami uždaviniai:

17.1. padidinti ugdymo įstaigose vaikų suvartojamų vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno gaminių kieki;

17.2. padidinti vaikų suvokimą apie vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno gaminių vartojimo ir sveikos mitybos naudą.

18. Siekiant Strategijoje numatytų tikslų, įgyvendinamos šios Programos priemonės:

18.1. vaisių ir daržovių ir sveikatai palankių pieno gaminių (toliau – produktai) dalijimas šios Strategijos 19 punkte nurodytos tikslinės grupės vaikams;

18.2. švietimo priemonės;

18.3. informavimas apie Programą;

18.4. Programos stebėseną ir vertinimas.

III SKYRIUS

TIKSLINĖ GRUPĖ IR PRODUKTAI, TIEKTINI PAGAL PROGRAMĄ

19. Programos tikslinė grupė yra vaikai, lankantys ikimokyklinio ugdymo įstaigas ir bendrojo ugdymo mokyklas (toliau – vaikų ugdymo įstaigos) ir ugdomi pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas (ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai, 1–4 klasių mokiniai, toliau – vaikai)).

20. Pagal Programą ir Strategijos 28 punkte nurodytu periodiškumu tiekiami šie produktai:

20.1. vaisiai ir daržovės: morkos (dalijamos morkos turi būti nuskustos ir paruoštos vartoti: supjaustytos lazdelėmis arba gabalėliais (ne trumpesniais kaip 25 mm ir ne ilgesniais kaip 80 mm, kurių diametras yra 20–40 mm) arba, jei tiekiamos morkos yra trumpesnės kaip 150 mm ir jų diametras storajame morkos gale yra ne didesnis kaip 30 mm, jos gali būti tiekiamos vaikams nepjaustytos; į produktųavinį morkos dedamos neskustos ir nepjaustytos), obuoliai, kriaušės bei obuolių, kriaušių, morkų, serbentų, braškių, aviečių, aronijų sultys ar jų mišiniai (toliau – vaisių ir (arba) daržovių sultys);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-609](#), 2020-08-20, paskelbta TAR 2020-08-20, i. k. 2020-17568

Nr. [3D-785](#), 2020-11-16, paskelbta TAR 2020-11-16, i. k. 2020-23991

Nr. [3D-785](#), 2021-12-03, paskelbta TAR 2021-12-03, i. k. 2021-25190

20.2. pieno gaminiai: geriamasis pienas, kefyras, jogurtas, švieži sūriai ir varškė, brandinti (puskiečiai ir kietieji ilgai brandinti) sūriai (brandinti sūriai gali būti tiekiami tik 1–4 klasių mokiniams).

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-152](#), 2018-03-15, paskelbta TAR 2018-03-16, i. k. 2018-04013

Nr. [3D-639](#), 2018-09-13, paskelbta TAR 2018-09-13, i. k. 2018-14501

21. Vaikų ugdymo įstaigose pravedant švietimo renginius, vaikams be Strategijos 20 punkte minimų produktų papildomai gali būti tiekiami šie gaminiai: bananai, kiviai, citrusiniai vaisiai, vynuogės ir įvairios šviežios daržovės, aliejus, medus.

22. Į Strategijos 20 punkte nurodytus produktus negali būti pridėta cukrų, druskos, riebalų, saldiklių, dirbtinių aromato ir skonio stipriklių E 620–E 650, išskyrus sūrius ir varškę, į kuriuos gali būti pridėta druskos, ir jogurtus, į kuriuos gali būti pridėta cukraus. Pridėto druskos ir cukraus kiekiai turi neviršyti ribų, nustatytų Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-964 „Dėl Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-639](#), 2018-09-13, paskelbta TAR 2018-09-13, i. k. 2018-14501

Nr. [3D-712](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-19, i. k. 2019-20592

23. Strategijos 20 punkte nurodyti produktai turi atitikti ekologinei žemės ūkio ir maisto produktų gamybai keliamus teisės aktų reikalavimus. Jei nėra ekologiškų produktų, gali būti tiekiami pagal

nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą išauginti (pagaminti) produktai. Prioritetas yra teikiamas Lietuvoje pagamintiems produktams. Dalijamų produktų kokybės reikalavimai pateikti Strategijos 1 priede.

24. Dalijamų morkų, kivių ir bananų kokybė turi atitikti galiojančius prekybos standartus. Obuolių, kriaušių ir citrusinių vaisių kokybė turi būti ne žemesnės kaip II klasės. Tvarkant vaisius, daržoves, vaisių ir (arba) daržovių sultis, būtina laikytis higienos reikalavimų; prieš tiekiant vartoti, vaisiai ir daržovės turi būti plaunami, pagal poreikį skutami ar lupami.

25. Vaikui skiriama viena porcija vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno gaminių per dieną. Vieną porciją sudaro vienas iš produktų:

25.1. obuolys ar kriaušė iki 200 g; 80–150 g pjaustytų morkų; 100–200 ml vaisių ir (arba) daržovių sulčių;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-712](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-19, i. k. 2019-20592

Nr. [3D-785](#), 2020-11-16, paskelbta TAR 2020-11-16, i. k. 2020-23991

25.2. 150–200 ml pieno; 120–150 g kefyro ar geriamojo jogurto; 125 g jogurto; 40 g šviežio ar brandinto sūrio.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-712](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-19, i. k. 2019-20592

25¹. Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir karantino metu (toliau – ekstremalioji situacija) sustabdžius ugdymo organizavimo procesą ugdymo įstaigose, vaikams, ugdomiems nuotoliniu būdu, iš produktų, nurodytų Strategijos 20 punkte, gali būti formuojamas produktų davinyis ir vienu kartu gali būti skiriamos viso mėnesio (keturių savaičių) produktų porcijos, nukrypstant nuo Strategijos 25 punkte nustatytų produktų porcijų dydžių.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-785](#), 2020-11-16, paskelbta TAR 2020-11-16, i. k. 2020-23991

IV SKYRIUS PRODUKTŲ TIEKIMO TVARKA

26. Vaikams, lankantiems vaikų ugdymo įstaigas, produktai yra dalijami nemokamai.

27. Produktai vaikams dalijami per mokslo metus, kiekvieną mokslo metų mėnesį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-609](#), 2020-08-20, paskelbta TAR 2020-08-20, i. k. 2020-17568

28. Produktų dalijimo reikalavimai:

28.1. vaisių ir daržovių produktai dalijami iki trijų kartų per savaitę; ne mažiau kaip du kartus per mėnesį (skirtingomis savaitėmis) turi būti dalijamos daržovės; vieną kartą per mėnesį gali būti tiekiamos vaisių ir (arba) daržovių sultys. Vaisių ir daržovių produktų dalijimas turi būti tolygiai išdėstomas per mėnesį, t. y. kiekvieną savaitę turi būti patiekama vaisiaus (ar sulčių) ir (ar) daržovės porcija (daržovės

turi būti dalijamos kas antrą savaitę, išskyrus tuos atvejus, kai yra numatytos vaikų atostogos, tokiais atvejais daržovių porciją galima tiekti dvi savaites iš eilės);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-785](#), 2020-11-16, paskelbta TAR 2020-11-16, i. k. 2020-23991

28.2. pieno gaminiai dalijami iki trijų kartų per savaitę, iš kurių bent du kartus turi būti tiekiamas geriamasis pienas; vieną kartą per mėnesį gali būti tiekiamas brandintas sūris.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-609](#), 2020-08-20, paskelbta TAR 2020-08-20, i. k. 2020-17568

28¹. Ekstremaliosios situacijos metu, nukrypstant nuo Strategijos 28 punkte nustatytų produktų dalijimo reikalavimų, gali būti suformuotas produktų daviny, kuris gali būti tiekiamas vaikams vieną kartą per 30 kalendorinių dienų. Produktų davinio sudėtis, atsižvelgiant į Strategijos 2 punkte nurodytų teisės aktų reikalavimus, nustatoma atskiru žemės ūkio ministro įsakymu.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-785](#), 2020-11-16, paskelbta TAR 2020-11-16, i. k. 2020-23991

29. Rekomenduojama produktus vaikams dalyti specialiai programai skirtu priešpiečių ar pavakarių metu, o nesant galimybės, produktai gali būti dalijami įprastinio maitinimo ugdymo įstaigose metu, išskiriant, kad tai produktai, tiekiami pagal Programą.

30. Rekomenduojama vaikų ugdymo įstaigose įrengti vietą, kur būtų patiekiami pagal Programą gauti produktai (neišfasuoti po atskirą porciją) ir vaikams sudaromos sąlygos patiems įsipilti geriamojo pieno ar jogurto, kefyro.

31. Paramos dydis, kuris skiriamas už vaikams dalijamus produktus, yra nustatomas atskiru žemės ūkio ministro įsakymu ir apskaičiuotas pagal žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintą metodiką.

32. Vaikų ugdymo įstaigos, norinčios dalyvauti Programoje, turi teikti paraišką dėl ketinimo dalyvauti Programoje VŠĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūrai (toliau – Agentūra).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-639](#), 2018-09-13, paskelbta TAR 2018-09-13, i. k. 2018-14501

33. Dėl produktų nuolatinio dalijimo pagal Programą į Agentūrą gali kreiptis vaikų ugdymo įstaigos, produktų tiekėjai, laimėję viešą konkursą ugdymo įstaigoms tiekti produktus arba tokią teisę įgiję sutarties pagrindu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-639](#), 2018-09-13, paskelbta TAR 2018-09-13, i. k. 2018-14501

V SKYRIUS

INFORMAVIMO IR ŠVIETIMO PRIEMONĖS, TAIKOMOS ĮGYVENDINANT PROGRAMĄ

34. Siekiant informuoti apie Programą bei padaryti Programą veiksmingesnę, turi būti taikomos informavimo ir švietimo priemonės, kurios padėtų vaikams suvokti vaisių, daržovių bei pieno ir pieno gaminių naudą sveikatai.

35. Gali būti taikomos tokios informavimo apie Programą priemonės:

35.1. Programos vizualinio identiteto sukūrimas;

35.2. interneto svetainės, paskyros socialiniuose tinkluose („Facebook“ ar kt.) sukūrimas;

35.3. informacinės medžiagos (brošiūrų, lankstinukų ir kitų informacinių leidinių) apie Programą parengimas;

35.4. informacijos apie Programą viešinimas įvairiose žiniasklaidos priemonėse.

36. Gali būti taikomos tokios švietimo priemonės:

36.1. pamokų ar kitos formos veiklų, aiškinančių sveikos mitybos, žemės ūkio gamybos (išskiriant vaisius, daržoves bei pieną ir pieno gaminius) ir maisto švaistymo mažinimo svarbą, rengimas. Tikslas – šviesti vaikus apie sveikos mitybos naudą, apie visos maisto gamybos grandinės ir tausaus vartojimo reikšmę. Bus parengta metodinė medžiaga pamokoms (veikloms) praveisti šiomis temomis:

36.1.1. Sveika mityba: mitybos piramidė, sveikatai palankių produktų išskyrimas, sveikos mitybos reikšmė.

36.1.2. Vaisiai ir daržovės: produktų įvairovė, tinkamas pasirinkimas, kelias „nuo lauko iki stalo“.

36.1.3. Pienas ir pieno gaminiai: naudingumas žmogui, produktų įvairovė, kelias „nuo tvarto iki stalo“.

36.1.4. Fizinė sveikata: mitybos įtaka žmogaus fizinei sveikatai, judėjimo reikšmė.

36.1.5. Maisto švaistymo mažinimas.

36.2. degustavimo ir maisto gamybos pamokų rengimas. Tikslas – padėti vaikams praktiškai suvokti, koks maistas yra sveikatai palankus ir kad sveikatai palankus maistas yra skanus, išmokyti vaikus pasigaminti sveikatai palankių užkandžių;

36.3. mokymo kursai (seminarai) ir mokomosios medžiagos pristatymai pedagogams, valgyklų darbuotojams ir ugdymo įstaigų bendruomenėms apie sveikos mitybos įpročių diegimą, žemės ūkį ir tvarią gamybą, maisto švaistymo mažinimą. Tikslas – šviesti ugdymo įstaigų bendruomenes apie sveiką mitybą, žemės ūkį ir tvarią gamybą, vietos maisto tiekimo grandines, tausų maisto vartojimą, siekiant, kad maitinimo ir mitybos planavimo įpročiai keistųsi ir šeimose;

36.4. šviečiamųjų viktorinų ir konkursų, sporto varžybų, skatinančių sveiką gyvenimo būdą, pristatančių žemės ūkį ir tvarią gamybą, vietos maisto tiekimo grandines, kovojančių su maisto švaistymu, organizavimas. Tikslas – įtraukti ir suaktyvinti mokyklų bendruomenes atkreipti dėmesį į kasdien valgomą maistą, skatinti rinktis sveikatai palankų maistą;

36.5. vaikų išvykos į sodininkystės, daržininkystės ar pienininkystės ūkius ir perdirbimo įmones. Tikslas – supažindinti vaikus su vaisių ir daržovių auginimu, pieno ir (ar) kitų produktų gamyba, išauginto (pagaminto) produkto keliu „nuo lauko iki stalo“;

36.6. sodų (daržų) ugdymo įstaigose įrengimas ir priežiūra.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-250](#), 2020-03-31, paskelbta TAR 2020-03-31, i. k. 2020-06689

37. Siekiant tinkamai praveisti pamokas (veiklas) vaikams, turi būti parengta mokymo medžiaga ir priemonės, skirtos vaikams ugdyti. Mokymo medžiaga turi būti parengta pagal atskirus modulius pagal vaikų amžiaus grupes ir skirta vaikams ir pedagogams. Panaudojant pateiktą mokymo medžiagą bei priemones, ugdymo įstaigos savarankiškai organizuoja vaikų švietimo užsiėmimus (pamokas ar kitą veiklą).

38. Ugdymo įstaigose, kurios įgyvendina Programą, turi būti pakabinti plakatai, informuojantys apie vykdomą Programą.

VI SKYRIUS

STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

39. Strategijos įgyvendinimo stebėsenai ir vertinimui atlikti taikoma rodiklių sistema, kuri leidžia stebėti ir įvertinti, kaip yra siekiamas iškelto tikslas ir vykdomi uždaviniai. Taikomi šie rodikliai:

39.1. poveikio rodikliai:

39.1.1. siekti, kad 70 proc. vaikų, lankančių vaikų ugdymo įstaigas, vaisius ir daržoves vartotų kasdien kelis kartus per dieną (dabar 60–68,5 proc.).

39.1.2. siekti, kad 85 proc. vaikų, lankančių vaikų ugdymo įstaigas, pieną ir pieno gaminius vartotų kasdien kelis kartus per dieną (dabar 6–7 kl. mokiniai – 78,2 proc.);

39.2. rezultato rodikliai:

39.2.1. vaikų, dalyvaujančių Programoje, dalis, palyginti su visais vaikais, kurie gali dalyvauti Programoje;

39.2.2. mokyklų, dalyvaujančių Programoje, dalis, palyginti su visomis mokyklomis, kurios gali dalyvauti Programoje;

39.2.3. vaikų, dalyvaujančių švietimo priemonių veikloje, dalis, palyginti su visais vaikais, kurie gali dalyvauti Programoje.

39.3. produktyvumo rodikliai:

39.3.1. Programoje dalyvaujančių vaikų skaičius;

39.3.2. Programoje dalyvaujančių ugdymo įstaigų skaičius;

39.3.3. nemokamai mokiniams išdalytų produktų kiekis;

39.3.4. vidutinis produktų suvartojimas vienam mokiniui;

39.3.5. vaikų, dalyvaujančių švietimo priemonių veikloje, skaičius;

39.3.6. lėšų, išleistų produktams dalyti, suma;

39.3.7. lėšų, išleistų švietimo priemonėms įgyvendinti, suma.

40. Agentūra kiekvienais metais iki spalio 1 d. teikia Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai metinę Strategijos stebėsenos ataskaitą. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija apie Strategijos įgyvendinimą informuoja Europos Komisiją iki sausio 31 d. pasibaigus atitinkamiems mokslo metams.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-639](#), 2018-09-13, paskelbta TAR 2018-09-13, i. k. 2018-14501

41. Siekiant nustatyti Strategijos įgyvendinimo ir veiksmingumo rezultatus, atliekamas jos vertinimas. Pirmasis Programos vertinimas, apimantis pirmuosius penkerius šios Strategijos įgyvendinimo metus, turi būti atliktas iki 2023 m. kovo 1 d. ir iki tos datos apie vertinimo rezultatus turi būti informuota Europos Komisija.

VII SKYRIUS PROGRAMOS FINANSAVIMAS

42. Programai įgyvendinti skiriamos šios lėšos:

42.1. vaisių ir daržovių vartojimui skatinti:

42.1.1. 900 888 eurų kiekvienais metais iš Europos žemės ūkio garantijų fondo;

42.1.2. 416 000 eurų kiekvienais metais iš Lietuvos valstybės biudžeto;

42.2. pieno ir pieno gaminių vartojimui skatinti:

42.2.1. 1 032 456 eurų kiekvienais metais iš Europos žemės ūkio garantijų fondo;

42.2.2. 2 800 000 eurų kiekvienais metais iš Lietuvos valstybės biudžeto.

43. Strategijos 42 punkte nurodyta lėšų suma yra orientacinė, nustatyta Tarybos reglamentu (ES) 2016/795. Kiekvienais strategijos įgyvendinimo metais Programai įgyvendinti skiriama lėšų suma gali būti nustatoma atsižvelgiant į Europos Sąjungos skiriamą paramą Lietuvai ir Lietuvos valstybės biudžeto galimybes.

44. Europos Sąjungos parama skiriama:

44.1. pagal Programą vaikams tiekiamų produktų įsigijimo, įskaitant transportavimą ir dalijimą, išlaidoms finansuoti;

44.2. vykdomoms švietimo priemonėms finansuoti;

44.3. visuomenės informavimo, įskaitant plakatų, skirtų visuomenei informuoti, kad ugdymo įstaiga dalyvauja Programoje, gamybos išlaidoms finansuoti;

44.4. Programos vertinimo išlaidoms finansuoti.

45. Lietuvos valstybės biudžeto parama skiriama:

45.1. pagal Programą vaikams tiekiamų produktų įsigijimo, įskaitant transportavimą ir dalijimą, išlaidoms finansuoti;

45.2. vykdomoms švietimo priemonėms finansuoti;

45.3. pridėtinės vertės mokesčio išlaidoms kompensuoti, jei produktų ar paslaugos teikėjas nėra registruotas kaip pridėtinės vertės mokesčio mokėtojas.

46. Švietimo priemonėms finansuoti gali būti skiriama ne daugiau kaip 15 proc. visų Programai įgyvendinti skirtų lėšų.

47. Informacijai apie Programą skleisti, Programos stebėsenai ir vertinimui gali būti skiriama ne daugiau kaip 10 proc. visų Programai įgyvendinti skirtų lėšų.

48. Kiekvienais Strategijos įgyvendinimo metais Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu tvirtinama švietimo ir visuomenės informavimo priemonėms finansuoti skiriama lėšų suma, atsižvelgiant į švietimo bei informavimo priemonių parengimo (atnaujinimo) poreikį ir Lietuvos valstybės biudžeto galimybes.

49. Švietimo ir visuomenės informavimo priemonės vykdomos kartu, neišskiriant atskirai vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno gaminių vartojimui skatinti priemonių.

VIII SKYRIUS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMAS IR ATSAKOMYBĖ

50. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija koordinuoja Strategijos įgyvendinimą, parengia informavimo ir švietimo priemonių sąrašus kiekvieniems mokslo metams bei organizuoja Strategijos įgyvendinimo vertinimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-712](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-19, i. k. 2019-20592

51. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu bus tvirtinama šios Strategijos įgyvendinimo priežiūros komisija, kuri analizuos metines Strategijos stebėsenos ir vertinimo ataskaitas ir teiks pasiūlymus žemės ūkio ministrui dėl reikalingų Strategijos pakeitimų.

52. Agentūra atsakinga už Programos priemonių administravimą (už vaikams tiekiamų produktų tiekimo tvarkos laikymosi priežiūrą, už Programos švietimo ir visuomenės informavimo priemonių įgyvendinimą bei už paramos administravimą už įvykdytas Programos priemones).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-639](#), 2018-09-13, paskelbta TAR 2018-09-13, i. k. 2018-14501

Nr. [3D-712](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-19, i. k. 2019-20592

53. Už paramos išmokėjimą pagal Agentūros pateiktus duomenis ir teisingą išmokėtų lėšų apskaitą atsako Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-639](#), 2018-09-13, paskelbta TAR 2018-09-13, i. k. 2018-14501

54. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija teikia rekomendacijas dėl švietimo ir visuomenės informavimo priemonių.

55. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija teikia rekomendacijas dėl dalijamų mokiniams produktų asortimento.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-712](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-19, i. k. 2019-20592

56. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba atsako už pagal Programą tiekiamų produktų sudėties ir kokybės kontrolę bei atitikimą šioje Strategijoje nustatytiems reikalavimams.

57. Ūkio subjektai, kurie įgyvendins informavimo ir švietimo priemones, bus atrinkti taikant viešųjų pirkimų procedūras.

58. Detalios Programos įgyvendinimo taisyklės tvirtinamos atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

PRODUKTŲ, TIEKIAMŲ PAGAL PROGRAMĄ, KOKYBĖS REIKALAVIMAI

1. Švieži vaisiai ir daržovės turi atitikti tiekiamų rinkai šviežių vaisių ir daržovių prekybos standartus, nustatytus 2011 m. birželio 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 543/2011, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1234/2007 taikymo vaisių bei daržovių ir perdirbtų vaisių bei daržovių sektoriuose taisyklės (OL 2011 L 157, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. kovo 13 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2017/891 (OL 2017 L 138, p. 4).

2. Vaisių ar jų mišinių sulčių kokybė turi atitikti Vaisių sulčių ir panašių produktų techninio reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. vasario 29 d. įsakymu Nr. 61 „Dėl Vaisių sulčių ir panašių produktų techninio reglamento patvirtinimo“, reikalavimus.

3. Pieno gaminiai, dalijami pagal Programą, turi atitikti šių teisės aktų reikalavimus:

3.1. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 34 tomas, p. 319), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 219/2009 (OL 2009 L 87, p. 109);

3.2. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 853/2004, nustatančio konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 45 tomas, p. 14), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. kovo 11 d. Komisijos reglamentu (ES) 2016/355 (OL 2016 L 67, p. 22).

4. Rauginti pieno gaminiai turi atitikti Raugintų pieno gaminių kokybės reikalavimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 3D-335 „Dėl Raugintų pieno gaminių kokybės reikalavimų patvirtinimo bei kai kurių žemės ūkio ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios“.

5. Varškė ir varškės gaminiai turi atitikti Varškės ir varškės gaminių kokybės reikalavimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 488 „Dėl Varškės ir varškės gaminių kokybės reikalavimų patvirtinimo“.

6. Sūriai turi atitikti Sūrių kokybės reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. 3D-335 „Dėl Sūrių kokybės reikalavimų aprašo patvirtinimo ir kai kurių žemės ūkio ministro įsakymų, susijusių su privalomaisiais kokybės reikalavimais, pakeitimo“, nustatytus reikalavimus.

7. Alyvuogių aliejus turi atitikti 2012 m. sausio 13 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 29/2012 dėl prekybos alyvuogių aliejumi standartų (OL 2012 L 12, p.14) nustatytus standartus, su

paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gruodžio 13 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 1335/2013 (OL 2013 L 335, p. 14).

8. Medaus kokybė turi atitikti Medaus techninio reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. rugpjūčio 12 d. įsakymu Nr. 3D-333 „Dėl Medaus techninio reglamento patvirtinimo“, reikalavimus.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-152](#), 2018-03-15, paskelbta TAR 2018-03-16, i. k. 2018-04013

Dėl žemės ūkio ministro 2017 m. liepos 25 d. įsakymo Nr. 3D-489 „Dėl Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2017–2023 mokslo metų strategijos patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-639](#), 2018-09-13, paskelbta TAR 2018-09-13, i. k. 2018-14501

Dėl žemės ūkio ministro 2017 m. liepos 25 d. įsakymo Nr. 3D-489 "Dėl Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2017–2023 mokslo metų strategijos patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-842](#), 2018-11-29, paskelbta TAR 2018-11-30, i. k. 2018-19376

Dėl žemės ūkio ministro 2018 m. rugsėjo 13 d. įsakymo Nr. 3D-639 „Dėl žemės ūkio ministro 2017 m. liepos 25 d. įsakymo Nr. 3D-489 „Dėl Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2017–2023 mokslo metų strategijos patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-712](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-19, i. k. 2019-20592

Dėl žemės ūkio ministro 2017 m. liepos 25 d. įsakymo Nr. 3D-489 „Dėl Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2017–2023 mokslo metų strategijos patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-250](#), 2020-03-31, paskelbta TAR 2020-03-31, i. k. 2020-06689

Dėl žemės ūkio ministro 2017 m. liepos 25 d. įsakymo Nr. 3D-489 „Dėl Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2017–2023 mokslo metų strategijos patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-609](#), 2020-08-20, paskelbta TAR 2020-08-20, i. k. 2020-17568

Dėl žemės ūkio ministro 2017 m. liepos 25 d. įsakymo Nr. 3D-489 "Dėl Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2017–2023 mokslo metų strategijos patvirtinimo“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-785](#), 2020-11-16, paskelbta TAR 2020-11-16, i. k. 2020-23991

Dėl žemės ūkio ministro 2017 m. liepos 25 d. įsakymo Nr. 3D-489 „Dėl Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2017–2023 mokslo metų strategijos patvirtinimo“ pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-785](#), 2021-12-03, paskelbta TAR 2021-12-03, i. k. 2021-25190

Dėl žemės ūkio ministro 2017 m. liepos 25 d. įsakymo Nr. 3D-489 „Dėl Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2017–2023 mokslo metų strategijos patvirtinimo“ pakeitimo

